

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 11. avgusta.

Uže zadnjič smo na tem mestu v misel vzeli govorice o prijateljske zvezi Avstrije in Italije. Ker se zveza Avstrije z Nemčijo v obče smatra za faktum, ki ga je utrdil vladarski sestanek v Gostinu, torej bi tu šlo uprav za zvezo treh držav, kajti italijansko kraljestvo bi se pridružilo zdanjima zaveznicama, Avstriji in Nemčiji. Če se potrdi in uresniči novinarsko poročilo, da italijanski kralj kmalu obišče našega cesarja, potem uže ne bode moči dvomiti, da se res nekaj snuje. Zato si oglejmo malo bliže najmlajšega našega druga in našo zvezo ž njim.

Samo ob sebi se umeje, da nij Avstrija iskala italijanskega prijateljstva, nego Italija se zanima za „zvezo“ z nami. Z ozirom na politične zgodbe poslednje dobe to nij nikakršna uganjka. Pri najnovejšem začasnem reševanju iztočnega pitanja Italija nij ničesa ulovila, premda je limanice nastavljal na vseh koncih; nihče se zanjo zmenil nij! Še huje pa jo je sklelo, da si je letos Franciji nasproti tako neusmiljeno spekla svoje nemirne prste. Ker po tem potu nij šlo, mislijo si morda italijanski državniki, pa poskusimo drugače. Sladkanje proti vsem velesilam nam nij obrodilo nobenega sadu, držimo se torej zanaprej samo jedne ali — dveh. Pa katero hočemo mi velesilni Italijani milostno osrečiti s svojim prijateljstvom. Angleži so še bolj zviti, nego mi Italijani in vsacega opeharijo, bodi si prijatelj, bodi si neprijatelj; z Rusijo nij nič, Francosko „ljubezen“ smo uže okusili, ostaje nam tedaj le Nemčija, katere prijateljstvo se nam je uže jedenkrat obneslo izvrstno. A ta Nemčija je

zdej strašno prijazna naši sosedu, tistej Avstriji, katerej treba še odščipniti razne kosove „italijanske“ zemlje: po tem takem ne kaže drugače, da moramo sprijazniti se z Avstrijo tudi mi! Zakaj pa ne, saj se lahko spet skregamo — o pravem času!

Iz tega uže je lahko posneti, kolike vrednosti je po našem mnenju za nas laško prijateljstvo. Samega sebe slepi, kdor misli, da čut mora molčati v politiki. Niti, če bi šlo samo za čut, ne bi mi imeli vere v to prijateljstvo: kri nij voda, Italijani ne bodo čez noč pozabili, kar je bilo, niti ne bodo odpovali se zahtevam, izvirajočim iz narodnostne ideje! Prirodni svoj čut bodo zaprli si v srce, zatrli ga ne bodo, in pri prvi priliki bode iskra vzplamtela tem huje. Oni hoté nekaj doseči in v to svrhu naj bi jim pomogla Avstrija — saj so vajeni Italijani žeti, kjer nijso sejali. Morebiti nam bodo „proponirali“ kako kupčijo, pa si zanjo izgovorili uže naprej svoj „provision“, da se ne premakne ravnotežje: v naprednem našem stoletju se anektuje tudi po nekrvavem potu! Italijani tirajo sebično politiko in prav imajo, da tako delajo. Vsak naj skrbi zasé.

Iskrena, odkritosrčna zveza Nemčije, Italije in Avstrije bila bi v resnici poročstvo evropskega miru. Kdo bi bil tako predrzen, da bi se hotel upreti združeni srednji Evropi? A ta zveza bi mogla biti blagonsna evropskim narodom le tedaj, ko bi bil res mir njen smoter, ampak ona težko da pomeni mir. Kaj je Evropi sploh pomagano s tistim oboroženim mirom, ki je skoro večje prokletstvo nego vojna? Dokler krvavi pot mirnega dela rabi samo pomnoževanju in „zboljšanju“ vojniških sil, ljud-

stvo ne more blagoslovljati miru niti veseliti se ga. In od avstro-nemško-italijanske zveze nij pričakovati, da bi koristila tem odnošajem. Mi Slovenci pa posebno nemamo uzroka želiti si prijateljskih razmer mej našo carevino in Italijo, ker bi le-te ugajalo gotovo izključeno italijanskemu življu, ki duši in izpodjeda našo narodnost na obalah jadranskega morja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. avgusta.

Listi, avtomistični in centralistični, več ali menj vporabljajo potovanje **cesarjevo**, da si polnijo predala, kajti zdej je poseben čas politične suše v notranjem, ministri so na odpustu, državni stroj miruje, vse je tiho in tako pride še tako mala dogodbica prav po godu, da se sklepa iz nje na velike posledice. „Czas“ piše o cesarjevem potovanju: „Vse obdolževanje zdanjega kabineta, da hoče uničiti nemštvo, mora glede na snidenje avstrijskega cesarja z nemškim kuezom utihniti. Naslednik Rudolfov ne namerja svojih kronovin slavizirati, on neče, da bi se nemški element pod njegovim vladarstvom odstranil — on hoče, da vsi pod njegovim milim žezlom zjedinjeni narodi, ki so bili dolgo časa v drugo vrsto potisnjeni, dobijo jednake pravice z nemškim rodом, ki je do zdej užival nekake privilegije. Do zdej so imeli drugi narodi v Avstriji le jednake dolžnosti z Nemci. Varuštvo Nemcev nad vsemi slovanskimi narodi mora nehati. Za to mora vsak pravičen avstrijski patrijot delati na to, da so pravice in dolžnosti za vse jednake; le v zjedinjenji in sporazumljenji vseh narodov je bodoča moč in sila Avstrije.“

Ustavoverni listi blodijo še vedno o demonstracijah klerikalcev na potovanji cesarjevem. Se ve da ti zaslepijeni žurnalisti uže nič več ne ločijo, kdaj se demonstrira in

Listek.

Novela umetnice.

(Konec.)

„Nij nam neznano“, nadaljuje Leonora, „koliko je govorjenja o nas, ako ste sami možje vkupaj. Nazivljete nas brezsrčne kokete, izvrstne igralke v življenji, moderne Ksantipe, in Bog vedi kaj še. Sveta ljubezen, kakor jo pevajo pesniki, peklo in nebo v prsih noseč, vam je tuja, ljubite nas vsled dolzega časa, vsled materijalnega užitka. In — zato posnemljem vaš izgled in sem odkritosrčna — zato so mi tako zoprni ti možje, tako zoprna njihova laskanja. Vi se smežete gospod? Glejte baš ta ironični smeh bi drugo razžalil — meni je povšeči, dà, gospod! Ne zadeva me — ah, da bi vsi imeli takov zaničljiv smeh za nas mesto laskavih besedij, da bi objektivno sodili naše zmožnosti. — Vi obiskujete gledališče?“

„Dà“.

„Zdelo se mi je tako. In ne tajim Vam — menim, da nijsva prvič vkupe“.

„Mogoče“, dé on.

„Uže zopet mogoče! Pozitivno, gospod, pozitivno. Tako ne moreva dalje“.

„Nu da, ako uže hočete“, dé doktor malo menj osorno, „videl sem Vas, ko so Vas od vseh strani obsuvali venci“.

„In tedaj ste zaničljivo zasmehljali se, nij li res?“

„Dà, res je“.

„Tako je prav, gospod, dosledno! Pripoznati moram da — nu, i meni se je jednako godilo. In tedaj se Vam je vrnila misel: „Čemu to vse, zavoljo jedne same osebe? Koliko jih je, za katere se ne zmeni nihče...?“

„Občudovati Vas moram, gospica, da tako daleč vidite in tako ostro“.

bi me črtili zavoljo tega, a pozabim Vaš prejšnji izrek. Dobro torej, v Vas vidim sovražnika svojega. Dà, sovražnikov je tudi treba „lepemu spolu“, saj je resnična beseda: „Prijatelj me hvali, ako sem dobro izvršila svoj posel, neprijatelj mi s svojim sarkazmom kaže pot, po katerem mi je hoditi, da se ogibljem zmoti!“

Takó dolgo še nij govorila Leonora doslej z nijednim gospodom. V prvič je bilo, da jej jeden nij bil zoprni, dà še več: interesanten jej je bil ta doktor!

Vstala je, in tudi doktor je vstal ter se poslovil.

Leonora pak se je zdej naslonila na okno ter sanjavo zrla na ulice. Kaj je mislila, ne vem.

II.

Minola je gledališčna sezona, Leonora se je bavila v toplicah. In baš tako kakor prej, laskali so se jej gospodiči, sinovi bogatih kupcev, grofje, častniki. Leonora jih je sprejemala,

kdaž se izraža do cesarja prava ljubezen in navdušenje zanj. Če nikakih drugih posledic ne bo imelo to cesarjevo potovanje, dalo bode pa vendar vladarju prepričanje, da so narodi zadovoljni z zdanjo spravljivo vlado in da so glasovi o zatiranju nemštva le humbug.

Ogerski listi vedo v zadnjem času mnogo pripovedovati o neredih, ki jih napravljajo tu rumunski agenti. „Ellenzek“ piše: „Rumunska vlada organizira v Ogerskej vstajo Rumuncev; njeni agenti potujejo od junija dalje po Erdeljskej in Banatu“. To je pa vse prazna bojazen nekaterih ogerskih glav.

Iz Bosne se je baje izselilo nekaj muzelmanskih prebivalcev v Turčijo. To daje povod „Pester Lloyd“, da piše oster članek proti turški vladi. On pripoveduje, da se turška vlada igra z avstrijsko potrpežljivostjo in jo hoče pripeljati do skrajne meje. „V vprašanji o železnici, za nas tako važnem vprašanji, pravi „P. Ll.“, ostane Turčija popolnem nepremakljiva. V Carigradu se v novejšem času pečajo nekaj več z Bosno, kakor je našim razmeram koristno. Mi ne vemo, ali obstoji direktna zveza mej Carigradom in muzelmanskim prebivalstvom v Bosni, a vsakako je sumno, da se turški časopisi ne prenehoma bavijo z Bosno in slikajo razmere v Bosni z najtemnejšimi barvami.“ „P. Ll.“ zahteva, da naša vlada v Bosni odločno postopa, če hoče pomiriti ljudstvo.

Vnanje države.

Iz Rusije se čuje zopet o preganjanju židov.

Zanimljiv je govor, ki ga je govoril Gladstone pri banketu, kjer je bilo zbrano okolo 300 gostov. Gladstone je izrazil o raznih vprašanjih svoje mnenje. O deželnej bili (zemljiščini zakon) se je izrazil tako-le: „Jaz ne smem z veliko gotovostjo govoriti o stvari, ki je še negotova in ki je po večem odvisna še od volje in razsodbe drugih“. Na dalje je govoril o notranjej politiki Angleške in dejal, da je vlada na poti miru in sprave, da je pospeševala splošnje interese.

O alijanci **Italije** z drugimi državami pravi „Riforma“ v dopisu nemškega konservativca: Nemčija pač želi alijance z Italijo, vendar pa je ne bode zahtevala. V tem dopisu se na dalje priporoča Italiji naj se oborožuje, da bode italijanska zveza kaj vredna; dalje hoče dokazati, da bi pristop Italije k avstrijsko nemški alijanci še bolj garantiral mir, kakor pa angleško-italijanska zveza. So pač le uganjanja žurnalistična! — Na več krajih napravljajo se meetingi, ki zahtevajo odpravo garancijskega zakona.

Tako znani „kulturni boj“ v **Nemčiji** gre baje h koncu. Liberalni listi ostro napadajo Bismarka in mu čitajo, da je nastopil pot v Kanoso. Centrum, okolo katerega se sučejo vsi prepiri, je izprazneno mesto škofa v Trieru. Kako se bode rešilo to vprašanje, se ne ve. Isti liberalci, čegar poklic je „kulturni boj“,

zaženo takoj strašen glas, če se le govori o kakem sporazumljenji z Rimom.

Dopisi.

Iz Trsta 7. avgusta. [Izv. dop.] († Matija Žvanut.) Ravno sem se vrnil od žalostnega sprevoda. Danes o petej uri popoldne smo spremili dragega mi prijatelja na zadnjej njegovej poti skozi Trst. Matija Žvanuta nij več! Hiral je uže več let; zastoj je iskal zadnja leta starega zdravja zdaj v pisanej Škofjej Loki, zdaj v rajskej vipavskaj dolini pri materi in sorodnikih na rojstnem kraju. Pred 5 tedni bila sva zadnjikrat v veselej družbi, ki sta jo zvalila rodoljuba g. Ščitomir — iz Prezida in g. Fran — iz Ljubljane k Belladonni. Uže drugi dan ga je tako hudo zgrabila njegova neozdravljiva bolezen, ka je sam mislil, da bode precej po njem. Tako se je ta bolezen vlekla do 5. avgusta, ko je o petih zvečer mirno zaspal — zaspal za večno!

Matija Žvanut je bil kaj izurjen trgovec, a tako vsestransko izobražen, da tolike izobraženosti nahajaš le redkoma pri kakem trgovci. Bil je pri vsem tem jako pohleven, rekel bi skoro skromen, tako da se nikdar nij širokoustno urival na čelo, niti v jasnosti niti v zasebnej družbi. Znal t. j. govoril in pisal je razne jezike ter se tudi rad bavil z njih slovstvom. Jugoslovansko-srbohrvatsko mu je bilo posebno pri srci; nij čuda, da je poleg slovenskih pesnij najrajši popeval srbsko-hrvatske, katerih se je bil privadil ona leta, ko je živel mej Srbi in Hrvati na Ogerskem, v Slavoniji, Hrvatski in zdaj razpuščenej Vojaškej krajini. Zadnje mesece bil je zastopnik zavarovalnice „Slavije“ v Trstu.

Bil je pokojni Matija rodoljub — ne po modi, ampak z dušo in telom. Narodna bila mu je pokojna žena, narodno odgojiti otroka (sina Matijo in hčerko Marijo) bila mu je najsvetejša dolžnost. Po rodoljubu smo danes žalovali pred vsem, ko smo ga v obilici spremijali k zadnjemu počitku. Obilo vencev je zalšalo njegova rakev; mej temi se je zadnji na vozu najbolj odlikoval z velikimi trakovi v slovenskih barvah in napisom: Rodoljubu. In res, bilo je najčistejše njegovo rodoljubje, bilo je neomahljivo in zanesljivo! Ave, anima pia!

Iz Ptuj 9. avgusta. [Izv. dop.] (Kako hoté naši „Nemci“ zatirani biti.) Preteklo soboto sklical je tukajšnji znani kričač dr. Mihelič, ki ima o avstrijskih mejah čudne pojme, nekaj svojih privržencev, da jim do-

kaže, kako potrebna bila bi za naš okraj „orts-gruppe des deutschen schulvereines“. Ker je ta gospod „pedagog“, „zgodovinar“ in Bog vé kaj še vse, bi mu stavljena zadača ne bila pretežavna. Toda g. Mihelič je obračal, vladni komisar pa je obrnil. Takoj o začetku spozabil se je mož, da je vladni komisar navzočen. Sicer pa g. Mihelič nij imel namena o potrebi šolstva govoriti, temveč mislil si je, da bode pri tej priliki svoj žolč nad zdanjo vlado izlil; kajti precej o začetku svojega „govora“ jel je dokazovati, v kacej nevarnosti so pod zdanjo vlado Nemci, da jih vlada „zatira“ (Dokažite! Pis.), da je Nemcem nepravilna (Lažete! Pis.), in da le Slovane podpira. Še več jednaci bedarij je hotel visoki politik svojim vernikom natvezti, toda vladni komisar g. Jerman mu vsled teh napadov na zdanjo vlado besedo odvzame in to famozno skupščino zaključí, vzlic temu, da je skupščina ugovarjala. Vladno postopanje je popolnem korektno, kajti ona ne sme trpeti, da bi se zoper njo hujskalo; ako dopusti, da vsak kričač očitno zoper njo zabavlja, ter ljudstvo hujska, izgubi svojo avtoriteto in potem bi postalo vsako vladanje nemogoče. Kedo se ne spomina Auersperg-Lasserjeve vlade, ki je preganjala vse, kar nij bilo nemško? Tega ne želimo našim Nemcem, kajti mi smo prepričani, ali vlada sme in mora terjati, ako hoče vladati, da se ljudstvo ne hujska zoper njo, kakor je storil dr. Mihelič. — Imejte svoja nemška društva, podpirajte „deutschen schulverein“ kakor vam ljubo in drago, toda pustite pri miru naše ljudstvo, katero za nas ne mara. K večjemu ujamete kacega breznačajnega učitelja à la Vinko Kocmut za par grošev; dajte mu jih, saj jih potrebuje. toda hasnili mu ne bodo nič, za to skrbeli bomo mi Slovenci.

Notranjski narodni praznik v Dolenjem Logatci.

(Dalje.)

Ko smo krenili z velike ceste na levo, razgrnil se nam je iznenaden pogled. Ogromni prostor pred gospoda Arka gostilno bil je imposantno uravnan in olepšan. Izpod velikanske kolone samega zelenja in zastav, ki je nosila ponosna napisa: „Viribus unitis“ na jednej, a: „Naprej zastava slave“ na drugej strani, stopil si na pravo torišče. Na levej ti je stal oder za govornike in za godbo, na desnej pa mal šator zgrajen iz samih zelenih vejic in pisanih zastavic. Na vrhu stala sta dva kipa,

a odšel je vsakdo slabovoljen. Nobeden nij dosegel svojega namena.

Krasen večer je bil. Leonora je sedela sama na klopi mej dišečim drevjem. V sijajnej gostilni je bil koncert, krasni glasovi so jej prihajali na uho.

In Leonori se je zdelo, da je tako sama, tako zapuščena! Veter je šumel v drevji, kakor da jej šepeče tolažbo v srce! Tako blagodejno tiho je bilo povsodi!

Začujejo se stopinje po belo posutej poti. Leonora preplašena šine k višku.

In najedenkrat stoji pred njo on, katerega podoba je tolikokrat videla v sanjah, ón mrzli doktor, Alfred Geldern!

Izenadejan je stopil nazaj, zagledavši jo, potem pa je poklonivši se obstal pred njo. Leonora je bila v zadregi. V prvem trenutku je hotela bežati, a doktor je proseče dejal: „Ostanite gospica!“ In ostala je, on pa je sedel poleg nje.

„Zakaj nijste pri koncertu?“ dejal je.

„Baš to bi Vas hotela vprašati. Vi ste mlad brezskrben gospod, le malo trdosrčen se mi zdite.“

„Trdosrčen — zakaj?“ dé on mehko.

„Oh da, Vi se ne spominate več najinega pogovora —“

„Dolgo je od tistega časa, gospica.“

„Se ve da in nij Vam zameriti, ako ste pozabili vse.“

„Vse? Ne verjamem Vam, vsaj Vas ne!“

„Tu si morem dvoje misliti: ali da se laskate, in to mi je zoprno, kakor znate, ali pa da ste spremenili svoje mnenje, in to je neznačajno, nedosledno.“

„Ljubezen ne pozna nikakove doslednosti, vsaj znate, da je človek tedaj v nekeje vinjenosti, in vinjenec nij niti dosleden niti nedosleden.“

„Vi govorite o ljubezni, gospod, Vi?“ dé Leonora vidno začudena. „Nu, da, reči moram, da me je to jako iznenadilo.“

„To me žalosti, gospica. Ako se prav spo-

minam, očitala ste mi tedaj, da Vas mrzi ona ljubezen, ki izvira iz materialnega užitka. Dejala ste tudi, da pri nas nij najti idealne ljubezni. Jaz pa pravim, da jo najdete, ako jo iščete.“

„Kaj pak da“, prikima ona, „kaka izjema se uže mora najti.“

„Nu vidite, sporazumiva se. In še dovolj je tacih izjem.“ Daleč Vam ni treba iti, da jo najdete.“

„Na primer?“

On jej dolgo zre v oči. „Takova izjema“, dé potem počasno, „stoji pred Vami.“

„Ah!“ vsklikne Leonora.

„In je li to kaj čudnega?“ dé on mehko, „je li kaj čudnega to, da mi je Vaša podoba vedno pred očmi? Govorite gospica!“

In da je bil dan, videl bi bil Alfred, da je zarudela. In ko jo je prijel za roko, nij mu je odtegnila, nij mu dejala, da se laska. O ta ženska nedoslednost! Niti dejala mu nij, da je to kaj čudnega!

Ciril in Metod nad napisom: „Hospodine pomiluj!“, a znotraj je visela slika Jurčičeva (de'lo g. Sim. Ogrinca) z napisom: „slava Jurčiču“. Ob straneh so bile naslonjene družbene zastave, vse v vencih. Bilo jih je 6: Sokolova in pet čitalničnih. Sredi teh dveh okusnih zgradb je bil z gaslom: „Kaj nam svet brez petja?“ prostoren oder za pevce, dvigajoč se v stopnicah. Vse to so po obeh straneh obdajali lepi grbi notranjskih vasij in trgov, potem pa v slovenskih trobojnicah sestavljeni, dobro izbrani napisi: „Bodimo narod mož in poštenjakov“; „Izdajalca v celem nij števili“, „Skrbi nakladati si domovinske, dolžnost je sveta vsacemu možévi“, „Bože daj nam bratsku slogu“ itd. itd. Pod velikim kozolcem in okolo njega pa so bile mize razstavljene široko tjakaj po vrtu. Reči moramo, da tacega primernege prostora nijsmo kmalu videli, še menj pa take dekoracije! Bila je celotna in vkusna! Velika je morala biti požrtvovalnost! Imenovali so se nam gospodje, ki imajo toliko zaslug: gg. trgovca Tollazzi in Candusso, nadučitelj g. Ribnikar, zlasti pa spoštovani gosp. župan Mulley in g. Fr. Arko, kateri je tako vkusno naslikal grbe in napise.

Obrnivši oko na občinstvo, ki je še vedno prihajalo na slavnostni prostor, preverili smo se, da nas je sila veliko! Od vseh strani slovenske naše domovine došli so narodni odličnjaki. Omenjamo le te gospode: dr. Vošnjak, prof. Erjavec, dr. Zarnik, dr. Papež, Grasselli, dr. Bleiweis (mlajši), dr. Iv. Tavčar, „Zvonov“ pesnik X z Goriškega, Janko Krsnik, Hrén, Viktor Dolenc iz Trsta, Koder iz Inomosta, Treven iz Idrije in drugi. Kar pa je bilo najlepše in velike važnosti in na kar opozorimo sl. vlado, da si vender jedenkrat jame jemati k srcu, bilo je to, da so se tako izvrstno skazali narodno prebujenimi možmi naši tedaj navzočni gg. župani: iz Borovnice, z Vrhnike, iz Cirknice, s Črnega vrha, iz Hotedržice in od drugodi. Tudi naša velikošolska in srednješolska mladina se je močno udeležila slavnosti; notranjski velikošolci so se bili skoraj v polnem številu zbrali. Tako je prav! Koliko pa je bilo priprostega naroda, ki je nabral se slušajoč povabilo svojih pravih prijateljev pa tudi svoje čisto slovensko srcé — koliko da je bilo tega ljubega naroda, kdo to vé? Pravijo, da nas je bilo vseh vkupe blizo štiri tisoč! Številke govoré, gospôda!

„Da odkrito povem“, nadaljuje on, „mrženje do moškega sveta, katero ste tedaj kazala, naredila je mogočen vtis name. Takoj tedaj se mi je vrnila misel, da morata tako podobna si značaja ostati v vednej harmoniji. Vsaj nij drugo mogoče. Sicer pravi velik pesnik, da kjer se nežno z močnim veže, da tam je sporazumljenje, nu, jaz menim, da če se nežno z nežnim, močno z močnim veže, tudi nij drugače. Morda ste družih mislij?

„Ne vem Vam odgovora na to, pa naj bode, pritrdim Vam“.

In dolgo sta še sedela skupaj in srečna sta bila. In ta mesec, ta izvor tistih sentimentalnih, neslanih pesnij, kako se je smijal na nebu! Morda je občutil slast, ki je bivala v njegovih srcih...?

* * *

Veliko začudenje je bilo po mestu, ko se je zvedelo, da sta se zaročila Leonora in doktor. Mladi gospodiči so zavidali Alfredu, ki se pa za to še zmenil nij in je baš zdaj sedel v svojej sobi ter pušil havano.

Programa prvi del se je uže dopoldne izvršil: Ob 10. uri se je darovala slovesna sv. maša v cerkvi Dolenje-Logaške, se ve da v latinskem jezici. Gospodje duhovniki, do vas je, da se v bogoslovnica utemeljé stolice za staroslovenski jezik, do vas je, da ne zamrê na veke sveti jezik sv. bratov, Cirila in Metoda! Nij treba ni velicega truda, ni posebnih žrtev, da se spolni ta želja. Naklonjenost velicega papeža, sv. očeta Leva XIII. do nas Slovanov je blaga in velika: torej bi vzmagovala uže dobra volja in lepa beseda, gospodje cerkveni naši dostojanstveniki!

Popoldne proti 5. uri začeli so z drugim delom programa. Ko utihne prvi šum in se napravi primeren red, tedaj tako le spregovori z govorniškega odra odborov načelnik g. notar Ig. Gruntar.

„Dragi rojaki! Vselej in povsod se spomina Slovenec v prvej vrsti Njegovega Velikanstva cesarja Frana Josipa, ki je vzor vse pravice in dajalec postave, pod katere varstvom danes tukaj zborujemo; vselej in povsod išče Slovenec priložnosti, da izkaže svojo zvestobo in udanost vladarskej hiši in domovini Avstriji. Zatorej naj tudi danes velja prvi udani pozdrav Njeg. Vel. cesarju Franu Josipu in preljubej Avstriji!

„Častita društva, posebno Ti vrli „Sokol“ in dragi rojaki vsi, kateri ste od blizu in daleč prišli današnjo svečanost s svojo navzočnostjo počastit, sprejmite naš bratovski pozdrav in iskreno zahvalo.

„Vsi na tem svetu zadovoljno živeči narodi imajo svoje blagostanje in svojo svobodo, srečo in mir zahvaliti možem, kateri so sami sebe zatajevali in neumorno delovali v prid in korist svoje domovini. Žalibog! Mi Slovenci ne moremo se še vātevatí mej srečno živeče narode. Premalo sv. Cirilov in Metodov, vse premalo Jurčičev imamo! Nebesa! dajte nam može z bistrim razumom in z jeklenim značajem, vlijte v njih srca ljubezen do domovine in obdarite jih z neumorno delavnostjo, da nas bodo izpodbujali in vodili k vsemu lepemu, dobremu in resničnemu, da postanemo tudi mi jedenkrat srečen narod — narod vrlih mož. Vaša ogromna udeležitev od vseh strani pri današnji slovesnosti mi je poročstvo, da hrepenite po višjem, lepšem življenji. Gojimo, dragi rojaki, te lepe in plemenite čute in misli še za naprej, delajmo in žrtvujmo se, služimo

Nekdo potrka na duri.

„Da-li slišim prav?“ vsklikne vstopivši baron S**, „ali res, da se oženiš?“

„Zakaj pa ne bi bilo?“ smehlja se doktor.

„Sem menil, da so iz mene norca delali prijatelji! Čudno se mi pa vender zdi, da si se tako spremenil“.

„Vidiš“, dé doktor skrivnostno, „to je to! Saj si bil ti tudi prej tak, kakor jaz, si tudi trpel za to manijo, kakor jaz, namreč, da ves ženski svet nij nič vreden. Ko si se pa zaročil, si mi vedno pravil, kako srečnega se čutiš v zakonskem stanu, sem te pa posnemal. Zakaj ne? In odkritosrčno ti povem, da ljubim Leonoro, od kar sem jej nesel medaillon. Se ve da, branil sem se obstati si, da jo ljubim, samega sebe me je bilo sram, nu, minolo me je to. Prav zadovoljen sem, da je tako“.

Baron pa se je smijal prijatelju ter mu celo pot čestital, ko sta šla na sprehod v gozdič, ki se je doktorju od onega večera tako priljubil, in menimo, da tudi Leonori.

—u—

sveto svetej domovini in potem nam napoči zora lepše prihodnosti.“

Pri imenovanji presvitlega našega cesarja je udano, hvaležno slovensko ljudstvo kot jeden mož zavihtelo svoje klobuke, svoje rute in klicalo „slavo“ svojemu milostljivemu vladarju. Idrijska godba je zaigrala „cesarsko himno“, a narod je molčé in gologlav poslušal jo.

Po govoru zapojó pevci na svojem odru Jenkovo: „Sabla moja“. Zbralo se jih je bilo nad 80. Močno in ganljivo se je razlegala domača pesen, da si srbska; saj je našega slavnega Davorina duhovito delo! Pevce pa je gotovo navduševalo to, da jih je vodil sam notranjski slavno-zaani pevec in skladatelj gospod Fran Gerbič, ki je s tujega došel za nekaj časa v domačijo počivat. — Vender le se nam mora čudno zdeti in nenaravno, da mi toliko svojih domačih talentov pošiljamo na tuje, a tujcem mizo pogrinjamo tu doma. Davorina Jenka in Frana Grbiča osoda zopet čudno ilustrira naše razmere! Te ilustracije pa smo sami dokaj krivi: Bogu bodi potoženo! — Da je bilo pri petji vse tako lepo v redu, stalo je mnogo dela in truda. Vsa zasluga in hvala o tem gre jedino narodnemu nadučitelju v Dolenjem Logatci g. Adalbertu Ribnikarju.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Posojilnica za ljubljanski okraj.) Pri okrajnem glavarstvu ljubljanskem so imeli v sredo zjutraj župani ljubljanskega okraja v pričo okrajnega glavarja g. pl. Wurzbacha pogovor zaradi ustanovitve posojilnice. Sešlo se je 31 županov, kateri so izvolili odsek sedmih udov, da sestavi pravila. V ta odsek so bili voljeni gg. župani: Gale, Ločnikar, Bavdek, Knez, Mazek, Lenasi in Strah.

— (G. dr. Vojteh Levičnik,) c. kr. okr. sodnik v Ptui, je od g. ministra Pražaka pozvan k poslovanju pri pravosodnem ministerstvu. Mi čestitamo vrlemu rodoljubu na tem odlikovanju, pa tudi vladi, da si je izbrala tako izvrstnega marljivega uradnika, ki gotovo najbolje pozna sodnijske razmere po vsem Slovenskem. Kakor smo bili svoje dni poročali, je vsled neke nesramne ovadbe ptujskih nemškutarjev g. vit. Waser po celjskem svetovalcu g. pl. Sebreyu proti sodnim uradnikom v Ptui ukazal preiskavo, ki pa je spričala, ne sêmo, da gg. sodnik in pristavi nijso ničesar zakrivali, marveč da imajo svoj urad v najlepšem redu. G. dr. Levičniku naj bode to odlikovanje zadostilo za krivične napade fanatičnih nemškutarjev.

— (Iz Tolmina) nam je predvčeranjem zvečer, za včerajšnji list prekasno, telegrafiralo „več volilcev“: Deželni poslanec gospod Josip Devetak je z veliko večino izvoljen, ker uživa kot župan, načelnik cestnega odbora in sploh pri ljudstvu popolno zaupanje.

— (Toča) je zadnjo nedeljo mej nevihto uže v drugič pobila poljske pridelke v Vodica, v Lahovčah in v Cerkljanskej fari. Večinom je zdaj vse uničeno.

— (Od Kolpe) smo prejeli te-le vrstice: Bolezni in družih nadlog nij konca ni kraja pri nas. Komaj so ponehale koze, uže nas duši griža. V Hrastu, Perudinah, Knežinci in Vinici bolehajo in mrjó ljudje, da je žalost in strah. V kratkem jih je umrlo okolo 17 osob na griži. A nijmamo zdravnika, ponj pošiljati pa ne more vsak poedinec; saj še nijmamo za sol in druge potrebe. Tudi se pokazujejo slučaji griže z bljevanjem. — Ako

pogine kak pes, precej je komisija zunaj; ali za nas ljudi se ne zmeni nihče. Naj bi vis. deželna vlada potrebno učinila.

— (Od Rudolfove železnice.) Ustrezaje mnogostranskim željam občinstva, je vodstvo Rudolfove železnice naredilo, da vozni listki, ki se ob nedeljah in praznikih po jako znižane ceni izdajejo za postaje Lesce, Rateče in Trebiž, veljajo tudi za opoludanski vlak št. 705, katerega se je moči posluževati uže v delavnik pred nedeljo ali praznikom. Od 1. do 15. prihodnjega meseca septembra pa, dokler bodo namreč velike vojniške vaje na Gorenjskem, se bodo vsak dan in pri vsakem vlaku dobivali oni vozni listki po znižane ceni na vseh postajah od Ljubljane do Podnarta.

— (Podporno delavsko društvo v Trstu) napravi dne 14. avgusta 1881 velik koncert s plesom na vrtu in v dvorani Monte verde. Spored: 1. Uvertira iz slovanskih napevov po Titlu, izvršuje orkester okoliške godbe. 2. Govor, po govoru izpostavljenje zastave. 3. B. Ipavec: „Kdo je mar“, zbor, samospev in dvospev, poje pomnoženi zbor s spremljevanjem godbe. 4. „Medea“, deklamacija gospodične J. K. 5. A. Nedved: „Oblakom“, mešani zbor, pojeta moški in ženski zbor društva. 6. Stopaj „Banovci“, orkester okoliške godbe. 7. Srečkanje na teh le dvanajst darov: I. jeden par zlatih uhanov, II. jeden cekin, III. jedna ura za mizo, IV. jeden medaljon, V. jeden par svečnikov, VI. jeden album, VII. jedna pihalka, VIII. jeden svilnati robec, IX. nekaj zavitega dobrega, X. nekaj zavitega za smeh, XI. nekaj zavitega za šalo, XII. nekaj zavitega za kratek čas. 8. J. Kocjančič: „Venec“, poje pomnoženi zbor. 9. D. Jenko: „Naprej“, orkester okoliške godbe. Po izvršitvi sporeda bode v dvorani veliki ples, na vrtu petje in godba. Vstopnice h koncertu in plesu za osobo brez razločka 40 soldov, številke za srečkanje po 10 soldov. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Čisti dohodek je namenjen za troške kasnejega blagoslovljenja zastave. Za tujce, kateri bi hoteli obiskati to veselico, preskrbljena je znižana cena po železnici. Za dotične karte se je obrniti do urada delavskega podpornega društva, Via Coroneo, hiša Judtman št. 23. Darovi so razpostavljeni v društveni dvorani. Listki se prodajajo: v tržaški čitalnici, v društvenem uradu in v prodajalnici g. Žitka, Corsia Stadion, št. 1., zadnji dan samo na vratih.

— (Učiteljske službe.) Izpraznene so naslednje učiteljske službe: Na jednorazrednej ljudski šoli v Št. Jurji z letno plačo 450 gld.; na jednorazrednej ljudski šoli v Kopanji s 450 gld. letne plače; na jednorazrednej ljudski šoli v Črnučah z letno plačo 400 gld.; II. učiteljsko mesto na dvorazrednej ljudski šoli v Borovnici s 400 gld. letne plače; na dvorazrednej ljudski šoli v Šmartnem II. učiteljsko mesto s 400 gld. letne plače; na štirirazrednej ljudski šoli na Vrhniki III. učiteljsko mesto s 500 gld. letne plače in ravno tu IV. učiteljsko mesto s 400 gld. letne plače. Dotične prošnje naj se vložijo vsaj do 24. avgusta t. l. pri okrajnem šolskem svetu v Ljubljani.

Hvala in slava

vsem slavnim narodnim društvom, vsem domoljubnim p. n. gg. poverjenikom, vrlemu ljubljanskemu Sokolu, trudoljubivim gg. pevcem, slavnej „požarneji brambi“, brdkim narodnim

dekletom ter v obče vsem gostoljubnim prebivalcem v Dolenjem Logatci, posebe pa še čestitej duhovščini, našemu g. Franu Grbiču, g. Candussotu, kateri je na stotine vrednega lesa zastonj blagodušno prepustil v pripravo prostora za svečanost, gg. Tollazziju, Sicherlu, Hiengu, Lenassiju in sploh vsacemu narodnjaku, ki nam je bil kakor si bodi, s čem v pomoč, da se je notranjski narodni praznik v dan 7. avgusta 1881 ne le v ponos in na čast vsej Notranjskeji nego i vsej Sloveniji, tako sijajno in velikansko izvršil, da imamo v vsacem oziru dovoljen in dostojen uspeh. Vsem, vsem: hvala in slava!

V Dolenjem Logatci 8. avgusta 1881.

Osnovni odbor:

A. Arko ml., Ig. Gruntar, A. Mulley,
Iv. Resman, A. Ribnikar.

Razne vesti.

* (Mejnarnodni kongres zdravnikov.) Pred kratkim je bil v Londonu kongres zdravnikov; sešlo se jih je okolo 6000 iz vseh delov sveta. Pri vabilu na kongres pa so gospodje pozabili povabiti tudi doktorice. Zda je vložilo triinštirideset doktoric, ki imajo legalne diplome, protest, ker so se izključile od tega kongresa. K šestim kongresom, ki so se uže prej vršili, so bile tudi doktorice dopuščene, vendar pa niso imele pravice glasovati. Te doktorice pa so s svojim ugovorom propale.

* (Unicum.) Pravi pravcati unicum se nahaja v katalogu knjig v Parizu. V tem katalogu knjig se bere: „Št. 416. Zvezek francoskih narodnih pesnj, večidel z notami, zelo stare, unicum. — Št. 417. Ravno iste še jedenkrat.

* (Svinja je otroka požrla) v Dukovanu pri Hratovici v Moravski. Dva meseca star otrok bil je v sobi brez varuha in vrata so bila odprta. Svinja, ki je po naključju prišla v sobo skozi odprta vrata, požrla je skoro celega otroka. Pazite na otroke.

* (Ljudsko gibanje.) Rezultati raznih ljudskih štetev, kažejo prav zanimljivo, kako se razni narodi množijo in padajo. Največja pomnožitev je bila v letih 1871 do 1880 v Nemčiji, najslabeja v Ogerskeji, kjer je skoro ostalo pri starem. Poleg Ogerske se more Francoska najmenj ponašati z pomnožitvijo. V Nemčiji se je v letih 1871 do 1880 prebivalstvo namnožilo od 41.010.150 na 45.194.172 in srednja letna pomnožitev je znašala torej 1.09%, mej tem ko je znašala v Avstriji pri 22.130.684 prebivalcih le 0.74, v Ogerskeji pri 15.610.729 le 0.11, v Švici pri 2.846.102 le 0.65, v Danskeji pri 1.980.675 le 1.05, nasprotno pa v Norvegiji pri 1.860.900 prebivalcih le 0.60. V Francoskeji pa znaša pomnožitev le 0.29.

Umrli so v Ljubljani:

5. avgusta: Marija Sor, gostija, 19 let, Kolesijske ulice št. 2, za plučno tuberkulozo.
6. avgusta: Jurij Možetič, zidarjev sin, 4 mes., Poljanska cesta št. 53, za božjastjo. — Amalija Strohal, upokojenega geometra žena, 58 let, Poljanska cesta št. 21, za otrpnenjem možgan.
7. avgusta: Elsa Lauenstein, privatnega uradnika hči, 5 1/2 leta, konjušne ulice št. 2, za škrlatiko. — Jera Jelovčnik, delavčeva udova, 60 let, sv. Jakoba trg št. 7, za sprijenjem drobu.
8. avgusta: Jan Martinec, črkostavec, 22 let, Poljanska cesta št. 23, za jetiko. — Petrina Kraševac, uradnega sluga hči, 3 1/2 mes., Vožarski pot št. 3, za drisko.

V deželnej bolnici:

5. avgusta: Lavrencij Jereb, kajžarjev sin, 14 let, za slabostjo. — Josip Erjavec, gostač, 51 let, za rakom v želodci.
8. avgusta: Jan Pičimoka, dninar, 44 let, za rakom v želodci.

Dunajska borza 11. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld.	85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	75
Zlata renta	94	10
1860 drž. posojilo	132	—
Akcije narodne banke	835	—
Kreditne akcije	366	10
London	117	90
Srebro	—	—
Napol.	9	35
C. kr. cekini	5	55
Državne marke	57	50

Naznanilo.

Zaradi snaženja prostorov ostane kranjska deželna blagajnica od 16. do vštetega 18. avgusta t. l. za strankin promet zaprta.

Od deželne blagajnice kranjske,

v Ljubljani, 8. avg. 1881. (452—2)

2000 gld.

leško na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštenu podvzetji: F. Schlosser, Trst. (419—18)

Málin

se daje v najem ali pa se prodaja; tečajev ima pet. Natančneje se zvé v Dolu (Zaboršt) št. 1. (449—3)

Cené ure!

Po poštenu povzetji pošiljam in če poslatev ni dovoljna, dam denar nazaj. Vsako naročilo je torej neriskirano.
1 cylinder-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 12 — zdaj gld. 5.25.
1 ancore-uro od srebrnega nikla z verižico; prej gld. 10 — gld. 7.25.
1 srebrno patent-ancore-uro prej gld. 25 — zdaj gld. 11.25.
1 srebrno remontoir-uro-Washington z verižico; prej gld. 30 — zdaj gld. 15.
Zlate ure za gospe; prej gld. 40 — zdaj gld. 20.
Zlate remontoirs; prej gld. 100 — zdaj gld. 40.
Jamči se za 5 let.

Ph. Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse gegenüber der Wollzeile, Wien. (429—3)

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

Jamčevalni fondi:

goldinarjev 4,500.000 avstr. velj.

Dunajsko zavarovalno društvo zavaruje

gratis v prvem letu

za dobo 6 let

(393—3)

bivališča in gospodarska poslopja, začne se torej vplačevanje premij pri takovih zavarovanjih stoprv v drugem letu, v 5 letne obroke razdeljeno.

Glavni zastop v Ljubljani Glavno opravilstvo v Gradci

pri

Jakobu Dobrinu,

pri

G. Micori,

franciškanski trg h. št. 45. gospodska ulica h. št. 10.

Tuči.

10. avgusta:

Evropa: Herzog iz Grada. — Taussig z Dunaja. — Link iz Celja. — König iz Pole.
Pri Stonu: Razboršek iz Brda. — Fränkl iz Nürnberg.
— Schmidt z Dunaja. — Neuman iz Weisersdorfa.
Pri Makel: Maceratta, Eckstein z Dunaja. — Hartman iz Monakovega. — Marcotti iz Udine. — Ehmer, Gnirs iz Grada. — Neumeister iz Monakovega.